ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МЕДИКО-ПРИРОДНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
МЕДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

КАФЕДРА МЕДСЕСТРИНСТВА І ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я
Спеціальність 223 «Медсестринство» І5 «Медсестринство»

Навчальна дисципліна
Теорія і методика викладання дисциплін галузі Охорона здоров`я

Питання до заліку

ПІДГОТУВАТИ ТЕЗИ ДОПОВІДІ ЗІ СВОЄЇ ОБРАНОЇ АБО ІНШОЇ (З НАДАНОГО ПЕРЕЛІКУ) ТЕМИ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

І. Перелік тем:

1. Актуальність процесу безперервного професійного розвитку в медсестринстві.
2. Актуальність тренінгових програм для медичних сестер з метою покращення життя пацієнтів гепатобіліарної системи.
3. Аспекти медицини надзвичайних ситуацій та тактичної медицини в роботі медичної сестри.
4. Вдосконалення медсестринського процесу в роботі медичної сестри загальної практики сімейної медицини.
5. Визначення ризику виникнення кардіоваскулярних ускладнень у пацієнтів з подагрою в практиці медичної сестри.
6. Використання інформаційних технологій в роботі медичної сестри.
7. Вплив медичної сестри на пацієнта щодо ведення здорового способу життя серед підлітків.
8. Вплив медсестринського процесу на успішність реабілітації поранених військовослужбовців.
9. Вплив соціально-психологічного клімату в колективі на психоемоційний стан та продуктивність медичних сестер.
10. Впровадження міжнародних стандартів та клінічних протоколів у практичну діяльність сестринського персоналу.
11. Гармонізація обов'язків медичних сестер із зростаючими потребами населення в охороні здоров'я.
12. Дитячий церебральний параліч: медсестринський супровід пацієнта.
13. Діяльність медсестри у зниженні ризику інсульту на рівні первинної профілактики.
14. Діяльність сімейної медичної сестри у формуванні прихильності населення до вакцинації та подоланні «антивакцинальних» міфів.
15. Догляд за пацієнтами з ампутаціями нижніх кінцівок та підготовка до протезування.
16. Догляд за пацієнтами похилого та старечого віку в умовах геріатричного стаціонару.
17. Еволюція медичних служб в умовах воєнного часу.

18. Еволюція медичних та сестринських служб в умовах реалізації Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування медико-соціальної експертизи та впровадження оцінювання повсякденного функціонування особи».
19. Еволюція та завдання медичних служб і сестринського персоналу в умовах воєнного часу.
20. Епідеміологічна характеристика гепатитів В і С : медсестринський супровід пацієнтів.
21. Ефективна комунікація та стратегія професійної присутності в медсестринській практиці.
22. Застосування технічних засобів в реабілітаційному процесі пацієнтів з порушеннями опорно-рухового апарату.
23. Кадрове забезпечення середнім медичним персоналом на первинній та вторинній ланках надання медичної допомоги.
24. Медико-соціальний супровід дорослих пацієнтів, хворих на туберкульоз, нарко- та алкозалежних на етапі профілактики і первинної медичної допомоги.
25. Медико-соціальний супровід дорослих, хворих на туберкульоз.
26. Медична сестра і профілактика серцево-судинних захворювань
27. Медсестринська діяльність в команді паліативного догляду вдома геріатричного пацієнта.
28. Медсестринська допомога в онкологічній практиці: супровід пацієнтів під час хіміотерапії та оцінка їхньої якості життя.
29. Медсестринська допомога та оцінка якості догляду в акушерських стаціонарах: сучасні підходи до безпечного материнства.
30. Медсестринська участь у превентивних заходах щодо захворювань на рак шкіри серед дорослого населення.
31. Медсестринський догляд за пацієнтами у відділеннях отоларингології.
32. Медсестринський менеджмент пацієнтів з онкозахворюваннями.
33. Медсестринський менеджмент при поширених хворобах травної системи.
34. Медсестринський процес в умовах цифровізації медицини .
35. Медсестринський процес при догляді за пацієнтами з цукровим діабетом та профілактика ускладнень.
36. Медсестринський процес та менеджмент ускладнень у пацієнтів із цукровим діабетом (контроль вуглеводного обміну, догляд за діабетичною стопою).
37. Медсестринський процес у реалізації програми «Доступні ліки».
38. Медсестринський супровід дітей з розладами аутичного спектру.
39. Медсестринський супровід пацієнтів з артеріальною гіпертензією.
40. Медсестринський супровід пацієнтів з хронічними захворюваннями дихальних шляхів.
41. Медсестринський супровід під час реабілітації пацієнтів з полі травмами.
42. Медсестринський супровід та паліативна допомога ветеранам із хронічним больовим синдромом.
43. Медсестринські аспекти профілактики серцево-судинних захворювань: навчання пацієнтів модифікації способу життя та контролю артеріального тиску..
44. Медсестринські втручання запобігання поширеності хвороб, що передаються статевим шляхом.
45. Медсестринські інтервенції під час догляду за пацієнтами офтальмологічного профілю.
46. Навчання пацієнтів самодогляду, як стратегія сучасного медсестринства.
47. Невідкладна допомога в практиці медичної сестри.
48. Ожиріння та репродуктивне здоров'я: роль медичних сестер в профілактиці захворювань.

49. Оптимізація догляду за пацієнтом після лапароскопічних хірургічних втручань на органах черевної порожнини в умовах хірургії одного дня.
50. Оптимізація догляду та реабілітації пацієнтів хірургічного профілю в післяопераційному періоді.
51. Оптимізація медсестринського догляду за пацієнтами після лапароскопічних хірургічних втручань в умовах хірургії одного дня.
52. Оптимізація роботи медичної сестри у закладах охорони здоров'я різного профілю.
53. Організація медсестринського догляду в урологічних відділеннях багатопрофільних лікарень.
54. Особливості вищої медсестринської освіти в Європі, США.
55. Особливості догляду за пацієнтами з епілептичним статусом.
56. Особливості догляду за пацієнтами щелепо-лицьового відділення.
57. Особливості медсестринського догляду в геронтологічній практиці: покращення якості життя пацієнтів похилого віку із когнітивними порушеннями.
58. Особливості медсестринського догляду ВІЧ-інфікованих пацієнтів.
59. Особливості надання домедичної та первинної сестринської допомоги в умовах надзвичайних ситуацій.
60. Особливості надання домедичної та першої сестринської допомоги при травмах в екстремальних умовах.
61. Особливості нових протоколів лікування в медсестринській практиці.
62. Особливості організації медсестринського догляду за внутрішньо переміщеними особами (ВПО) та постраждалими внаслідок бойових дій.
63. Особливості роботи медичної сестри у відділенні гемодіалізу
64. Особливості сестринського догляду за пацієнтами з кардіологічною патологією.
65. Паліативний супровід вдома родини, що має дитину з орфанними (рідкісними) захворюваннями.
66. Питання профілактики внутрішньо лікарняних інфекцій в урологічному відділенні.
67. Покращення якості медсестринської допомоги в умовах відділення інтенсивної терапії.
68. Правова грамотність медсестринства як вимога сучасного розширення професійних повноважень медсестер.
69. Програма «Скринінг 40+» - базові обстеження з раннього виявлення захворювань – актуальність та медсестринське сприяння в реалізації програми.
70. Професійне вигорання медичного персоналу: чинники ризику, профілактика та стратегії психологічної стабілізації.
71. Профілактика внутрішньолікарняних інфекцій та дотримання правил санітарно-протиепідемічного режиму.
72. Психоемоційні розлади та особливості переживання стресових подій серед медичних сестер, що працюють у прифронтових зонах.
73. Психологічна допомога та підтримка пацієнтів з посттравматичним синдромом (ПТСР) у медсестринській практиці.
74. Психологічна допомога та стресостійкість медичних сестер під час роботи в надзвичайних ситуаціях.
75. Реабілітація хворих з гострим порушенням мозкового кровообігу: оптимізація ролі медичної сестри.
76. Розвиток органної трансплантації в Україні: роль медичних сестер в трансплантології.
77. Розширення незалежних медсестринських втручань в роботі медичної сестри.
78. Роль головної (старшої) медичної сестри в управлінні якістю сестринського догляду.
79. Роль медичної сестри в медичній та соціальній реабілітації пацієнтів після перенесеного інсульту.

80. Роль медичної сестри в превентивній медицині.
81. Роль медичної сестри в профілактиці внутрішньолікарняних інфекцій (ВЛІ) та інфекційного контролю у відділеннях інтенсивної терапії.
82. Роль медичної сестри у мультидисциплінарній команді під час фізичної та психологічної реабілітації пацієнтів з ампутаціями.
83. Роль медичної сестри у навчанні батьків правилам догляду за дітьми раннього віку із хронічними соматичними патологіями.
84. Роль медичної сестри у профілактиці ранньої непланованої вагітності у неповнолітніх.
85. Роль медсестри в самоосвіті пацієнтів з цукровим діабетом та моніторинг оцінки ефективності навчання.
86. Роль медсестри у веденні пацієнтів з туберкульозом, нарко- та алкозалежних на амбулаторному етапі лікування первинної медичної допомоги.
87. Роль медсестри у сприянні репродуктивному здоров'ю жінок та планування сім'ї із врахуванням особливостей серед прихильників руху чайлдфрі(свідома відмова від батьківства).
88. Роль медсестри у сприянні спроможності пацієнтів скористатися цифровими інструментами медичного обслуговування.
89. Санітарна грамотність хворих на вперше виявлений цукровий діабет та шляхи її покращення.
90. Специфіка медсестринського догляду за передчасно народженими дітьми на етапі реабілітації та виходжування.
91. Сприяння медичної сестри пацієнтам у проходженні профілактичного обстеження «Скрінінг-40+».
92. Сприяння медичної сестри у реалізації дорожньої карти етапів допомоги людям після звільнення з полону: маршрут лікування, реабілітації й психологічної підтримки.
93. Сприяння медичної сестри щодо дотримання здорового способу життя серед підлітків.
94. Сучасні проблеми медсестринської допомоги пацієнтам з ментальними розладами, що потребують довготривалого догляду
95. Теоретичні, клінічні, соціально-етичні та деонтологічні проблеми організації передопераційного періоду в діяльності медичної сестри.
96. Удосконалення цифрових навичок медсестер для подальшого професійного розвитку в умовах цифрової трансформації охорони здоров’я та активного впровадження електронних сервісів у щоденну роботу.
97. Урядове спрощення окремих вимог до роботи аптечних закладів в умовах воєнного стану та його вплив на якість медичної допомоги в Україні.
98. Участь медичної сестри в реалізації програм громадського здоров'я щодо боротьби з ожирінням та метаболічним синдромом серед молоді..
99. Формування емоційного інтелекту як невід’ємної складової медсестринської практики.
100. Формування навичок здорового способу життя у пацієнтів із хронічними неінфекційними захворюваннями.

2. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Прищак, М. Д. Педагогіка, психологія та методика викладання у вищій школі : навчальний посібник / М. Д. Прищак, О. Б. Залюбівська. – Вінниця : ВНТУ, 2020. – 160 с. https://ir.lib.vntu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/28445/%D0%9F%D1%80%D0%B8%D1%89%D0%B0%D0%BA_%D0%97%D0%B0%D0%BB%D1%8E%D0%B1%D1%96%D0%B2%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0_%D0%9D%D0%9F.pdf?sequence=1&isAllowed=y
2.Мірошніченко В. І., Гончаренко О. А., Тушко К. Ю. Методика викладання у вищій школі : навчальний посібник.Хмельницький:Видавництво НАДПСУ, 2021.168с.

https://dspace.nadpsu.edu.ua/bitstream/123456789/2257/1/%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%B2%D0%B8%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D0%B4%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D0%9C%D0%B8%D1%80%D0%BE%D1%88%D0%BD%D0%B8%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE%20%281%29.pdf
3. Стинська В.В. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник. Івано–Франківськ, 2022. 180 с. http://lib.pnu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/15340/1/%D0%9D%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%BD%D0%B0%20%D1%81%D0%B0%D0%B9%D1%82.pdf
4. Тарасова Т. Б. Психологія та педагогіка вищої освіти зі змістовим модулем: Методика викладання психології : навчально-методичний посібник. – Суми : Сумський державний університет, 2023. – 87 с. https://ppst.sumdu.edu.ua/images/Posibniki/NP_Psykholohiia_ta_pedahohika_vyshchoi_osvity.pd.
Додаткова:
5. Андрущенко В. П. Про концептуальні засади філософії освіти України / В. П. Андрущенко, В. С. Лутай // Практична філософія. – 2004. – № 2(12). – С. 35–43.
6. Базалук О. О. Філософія освіти : навч.-метод. посіб. / О. О. Базалук, Н. Ф. Юхименко. – К. : Кондор, 2010. – 164 с.
7. Бех І. Д. Теоретико-прикладний сенс компетентнісного підходу в педагогіці / Бех І. Д. // Психологія та педагогіка. – 2009. – № 2. – С. 26–31.
8. Біляковська О. О. Дидактика вищої школи : навч. посіб. / Біляковська О. О., Мищишин І. Я., Цюра С. Б. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2013. – 360 с.
9. Бутенко Н. Ю. Комунікативна майстерність викладача: навч. посібник / Бутенко Н. Ю. – К. : КНЕУ, 2005. – 336 с.
10. Буяльська Т. Б. Робота кураторів академічних груп у вищому навчальному закладі : метод. посібник / Буяльська Т. Б., Прищак М. Д., Мацко Л. А. – Вінниця : ВНТУ, 2010. – 154 с.
11. Велитченко Л. К. Методологічна сутність категорії підходу в науковому дослідженні / Велитченко Л. К. // Психологія та педагогіка. – 2009. – № 2. – С. 72–79.
12. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи : підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури / Вітвицька С. С. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 384 с.
13. Волкова Н. П. Професійно-педагогічна комунікація : навч. посібник / Волкова Н. П. – К. : Вид. центр «Академія», 2006. – 256 с.
14. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: підручник / Дичківська І. М. – [3-е вид., доповн.]. – К. : Академвидав, 2015. – 304 с.
15. Дроздова І. П. Методика викладання, педагогіка та психологія вищої освіти / Дроздова І. П. – Харків : ХНАМГ, 2008. – 142 с.
16. Д'яченко Н. О. Педагогічні задачі в професійній підготовці майбутніх викладачів : навч. посібник / Дяченко Н. О. – К. : Видавництво Ліра-К, 2015. – 84 с.
17. Ємельяненко Л. М. Конфліктологія : навч. посіб. / Ємельяненко Л. М., Петюх В. М., Торгова Л. В., Гриненко А. М. – К. : КНЕУ, 2005. – 315 с.
18. Зайченко І. В. Педагогіка і методика навчання у вищій школі : навч. посіб. / Зайченко І. В. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К. : Ліра-К, 2017. – 456 с.
19. Зайченко І. В. Педагогіка і методика професійного навчання : навч. посіб. / Зайченко І. В. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К. : Ліра-К, 2016. – 518 с.
20. Закон України «Про Вищу освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18. 156
21. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2145-19
22. Залюбівська О. Б. Інструменти медіаграмотності для розвитку критичного мислення, творчого потенціалу та системи цінностей майбутніх викладачів вищої школи / О. Б. Залюбівська. // Збірник статей Сьомої міжнародної науково-методичної конференції: Сучасний простір медіаграмотності та перспективи його розвитку. – К. : Центр Вільної Преси, 2019. – С. 289–297 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.aup.com.ua/uploads/Zbirnyk_conf_2019.pdf.
23. Залюбівська О. Б. Риторична культура викладача технічного університету: структурні особливості / Залюбівська О. Б. // Освітологічний дискурс. – 2014. – № 3 (7). – С. 56–67.
24. Залюбівська О. Б. Риторичний ідеал викладача технічного університету: сутність, зміст і структура. / О. Б. Залюбівська, О. В. Діденко. – Scientific Journal «Science Rise». – 2017. – № 2 (10). – С. 31–35.
25. Зязюн І. А. Педагогічна майстерність : підручник / Зязюн І. А., Крамущенко Л. В., Мирошник О. Г. та ін. – 2-е вид., допов. і переробл. – К. : Вища школа, 2004. – 422 с.
26. Ідея Університету: Антологія / Упоряд. : М. Зубрицька, Н. Бабалик, З. Рибчинська ; відп. ред. М. Зубрицька. – Львів : Літопис, 2002. – 304 с.
27. Інноваційні педагогічні технології у системі неперервної професійної освіти : монографія / За ред. С. С. Вітвицької. – Житомир: «Полісся», 2015. – 368 с.
28. Йонас Ганс. Принцип відповідальності. У пошуках етики для технологічної цивілізації : пер з нім. / Йонас Ганс. – К. : Лібра, 2001. – 400 с.

29. Каплінський В. В. Методика викладання у вищій школі : навч. посібник / Каплінський В. В. – Вінниця : ТОВ «Ніланд ЛТД», 2015. – 224 с.
30. Кашлев С. С. Интерактивные методы обучения : учеб.-метод. пособие / Кашлев С. С. – Минск : ТетраСистемс, 2011. – 224 с.
31. Козяр М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посібник / М. М. Козяр, М. С. Коваль. – К. : Знання, 2013. – 327 с.
32. Компетенції викладачів вищої школи в добу змін: діагностика та аналітика / Хоружа Л., Братко М., Котенко О., Мельниченко О., Прошкін В. ; за ред. Л. Хоружої. – К. : Київський ун-т імені Бориса Грінченка, 2018. – 92 с.
33. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи : навч. посібник / Кузьмінський А. І. – К. : Знання, 2005. – 486 с.
34. Кулик О. Становлення новітньої вітчизняної філософії освіти: євроінтеграційний контекст / О. Кулик // Вища освіта. – 2016. – № 2. – С. 48–56.
35. Левченко Т. І. Концептуальна парадигма розвитку вищої освіти : монографія / Левченко Т. І. – Вінниця : Нова Книга, 2017. – 344 с.
36. Лутай В. С. Філософія сучасної освіти : навч. посіб. / Лутай В. С. – К. : Магістр-S, 1996. – 256 с. 157
37. Малахов В. А. Етика: Курс лекцій : навч. посібник / В. А. Малахов. – К. : Либідь, 1996. – 304 с.
38. Малихін О. В. Методика викладання у вищій школі : навчальний посібник / Малихін О. В., Павленко І. Г., Лаврентьєва О. О., Матукова Г. І. – К. : КНТ, 2014. – 262 с.
39. Малофіїк Ф. В. Дидактика новітньої школи навч. посіб. / Малофіїк Ф. В. – К. : Вид. дім «Слово», 2015. – 632 с.
40. Мацько Л. І. Риторика : навч. посіб. для студ. вузів / Л. І. Мацько, О. М. Мацько. – 2-е вид., стер. – К. : Вища шк., 2006. – 311 с.
41. Методичні вказівки до самостійної та індивідуальної роботи з дисципліни «Педагогіка, психологія та методика викладання у вищій школі» для магістрантів усіх спеціальностей / Уклад. М. Д. Прищак. – Вінниця : ВНТУ, 2019. – 58 с.
42. Мільто Л. О. Теорія і технологія розв’язання педагогічних задач : навч. посібник / Мільто Л. О. – Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2013. – 156 с.
43. Мороз О. Г. Педагогіка і психологія вищої школи : навч. посібник / Мороз О. Г., Падалка О. С., Юрченко В. І. – К. : НПУ, 2003. – 267 с.
44. Національна рамка кваліфікацій [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF/print.
45. «Навыки XXI века»: новая реальность в образовании: интервью с профессором Мельбурнского университета П. Гриффином. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://osvitanova.com.ua/posts/10-navyky-xxiveka-novaia-realnost-v-obrazovanyy.
46. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі : навч. посібник / Нагаєв В. М. – К. : ЦУЛ, 2007. – 232.с
47. Найдьонов І. М. Викладання фінансово-економічних дисциплін : методика, технологія, управління / Найдьонов І. М. – К. : «Центр учбової літератури», 2014. – 432 с.
48. Нікітіна І. В. Суб’єктне самовизначення молодої людини в період повноліття : монографія / Нікітіна І. В. – К. : КТН, 2008. – 192 с.
49. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи : навч. посібник / Ортинський В. Л. – Центр учбової літератури. 2017. – 472 с.
50. Падажа О. С. Сучасні педагогічні технології : навч. посібник / О. С. Падажа, О. Т. Шпак. – К. : Освіта, 2000. – 368 с.
51. Педагогічний практикум: методичні вказівки до виконання самостійної роботи з дисципліни «Педагогіка, психологія та методика викладання у вищій школі» для здобувачів освітнього ступеня «Магістр» усіх спеціальностей / Уклад. О. Б. Залюбівська. – Вінниця : ВНТУ, 2019. – 51 с. 158
52. Подоляк Л. Г. Психологія вищої школи : підручник / Л. Г. Подоляк, В. І. Юрченко. – [5-е вид., стер.]. – К. : Каравела, 2017. – 360 с.
53. Подоляк Л. Г. Психологія вищої школи: практикум : навч. посібник / Л. Г. Подоляк, В. І. Юрченко. – К. : Каравела, 2008. – 336 с. 56.
54.Подольская Є. А. Особливості модернізації освіти в умовах трансформації суспільства / Подольская Є. А. // Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції «Наука і соціальні проблеми суспільства: Освіта, культура, духовність». Ч. 1. 20–21 травня 2008 року. – Харків : ХНПУ, 2008. – С. 26 – 27.
55. Прищак М. Д. До питання комунікативного підходу в освіті / М. Д. Прищак // Вісник «ВПІ». – 2013. – № 1. – С. 133–136.
56. Прищак М. Д. Комунікація, спілкування, комунікативність : категоріальний аналіз / М. Д. Прищак // Вісник Вінницького політехнічного інституту. – 2010. – № 2. – С. 5–8.
57. Прищак М. Д. Освіта XXI століття: пошук парадигми / М. Д. Прищак // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Педагогіка і психологія: Зб. наук. праць. – Випуск 55. – Вінниця: ТОВ «Нілан ЛТД», 2018. – С. 24–29.

58. Прищак М. Д. Педагогіка, психологія та методика викладання у вищій школі: курс лекцій / М. Д. Прищак, О. Б. Залюбівська. – Вінниця : ВНТУ, 2019. – 150 с.
59. Прищак М. Д. Психологія. Ч. ІІ. : навч. посібник для студентів заочної форми навчання / М. Д. Прищак, Л. А. Мацко. – Вінниця : ВНТУ, 2013. – 91 с.
60. Робінсон К. Школа майбутнього. Революція у вашій школі, що назавжди змінить освіту / Робінсон, К.. – Львів : Літопис, 2016. – 258 с.
61. Роджерс К. Вчитися бути вільним / Роджерс К. // Гуманістична психологія: Антологія: навч. посібник: У 3-х т. – К. : Пульсари, 2001. Том 1: Гуманістичні підходи в західній психології ХХ ст. – С. 37–59.
62. Руснак І. С. Педагогіка і психологія вищої школи : навч.-методичний посібник / І. С. Руснак, М. Г. Іванчук. – [вид. 2-е доп. і перероб.]. – Чернівці: «Букрек», 2011. – 176 с.
63. Рюс Жаклін. Поступ сучасних ідей: Панорама новітньої науки / Пер. з франц. В. Шовкун. – К. : Основи, 1998. – 669 с.
64. Сагач Г. Риторика : навч. посібник / Сагач Г. – К. : Видавничий Дім «5. Семеног О. М. Культура наукової української мови / Семеног О. М. – К. : Академія, 2010. – 216 с.
66. Слюсаренко О. М. Розвиток найвищого університетського потенціалу в умовах глобалізації: монографія / Слюсаренко О. М. – К. : Пріоритети, 2015. – 384 с.
67. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG). – К.: ТОВ «ЦС», 2015. – 32 с. Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG). – К.: CS Ltd., 2015. – 32 p.
68. Стрельніков В. Ю. Сучасні технології навчання у вищій школі : навч. посібник / Ю. В. Стрельніков, І. Г. Брітченко. – Полтава : ПУЕТ, 2015. – 309 с.
69. Татенко В. О. Суб'єктна парадигма у психології освіти / Татенко В. О. // Педагогіка і психологія. – 2004. – № 2. – С. 11–23.
70. Туркот Т. І. Педагогіка вищої школи : навч. посібник / Туркот Т. І. – К. : Кондор, 2011. – 628 с
71. Ушинський К. Д. Твори : у 6 т. / Ушинський К. Д. – К. : Рад. школа, 1952. – Т. 1. – 518 с..
72. Філософські абриси сучасної освіти : монографія / За ред. І. Предборської. – Суми : ВТД «Університетська книга», 2006. – 226 с
73. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посібник / Фіцула М. М. – [2-е вид., доп.]. – К. : Академвидав, 2014. – 456 с.
74. Чепіль М. М. Педагогічні технології : навч. посібник / М. М. Чепіль, Н. З. Дудник. – К. : Академвидав, 2012. – 224 с.
75. Чернілевський Д. В. Педагогіка вищої школи : підручник / Чернілевський Д. В. – Вінниця : СКП, Глобус-Прес, 2010. – 408 с.
76. Чернілевський Д. В. Педагогіка та психологія вищої школи : навч. посібник / Д. В. Чернілевський, М. І. Томчук. – Вінниця : Вінницький соціально-економічний інститут університету «Україна», 2006. – 402 с.
77. Шлейхер А. Найкращий клас у світі: як створити освітню систему 21-го століття / Шлейхер А. – Львів : Літопис, 2018. – 296 с.
78. Media education / Morsy, Zaghloul. Paris : UNESCO, (ePub), 1984. 406 p. Режим доступу: https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000062522/

3. КОРОТКИЙ ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК

Активні методи (технології) навчання (active teaching methods (technologies) – сукупність способів навчання, які стимулюють пізнавальну активність і самостійність студентів, що є суб'єктом навчання.

Болонський процес (Bologna process) – система заходів спрямована на структурне реформування національних систем вищої освіти країн Європи, зміни освітніх програм і потрібних інституційних перетворень з метою створення європейського наукового й освітянського простору задля підвищення спроможності випускників вищих навчальних закладів до працевлаштування, поліпшення мобільності громадян на європейському ринку праці, підвищення конкурентоспроможності європейської вищої школи.

Виховання (education) – організований педагогічний процес, у ході якого здійснюється цілеспрямований вплив на людину із метою розвитку її духовності, формування певних якостей.

Вміння (ability) – здатність людини виконувати певну діяльність на основі набутих знань та навичок з акцентом на свідомий і творчий характер цього поняття; ефективні дії в умовах, які постійно змінюються.

Діалог (dialogue) – процес комунікації (взаємодії) суб'єктів, в ході якого відбувається не просто обмін інформацією, а виявлення точок зору, смислових позицій, ціннісних орієнтацій та особистісних смислів партнерів.

Ділова гра (business game) – засіб моделювання різноманітних умов професійної діяльності методом пошуку нових способів її виконання; групова вправа з вироблення послідовності рішень в штучно створених умовах, що імітують реальну ділову (виробничу) обстановку.

Дидактика (didactics) – галузь педагогіки, в якій розглядається теорія освіти й навчання; галузь педагогіки, що вивчає закономірності і принципи навчання, досліджує проблеми змісту, методів, форм і технологій навчання.

Дидактика вищої школи (higher school didactics) – галузь педагогіки вищої школи, в якій розглядається теорія освіти й навчання, яка вивчає закономірності і принципи навчання, досліджує проблеми змісту, методів, форм і технологій професійної підготовки майбутнього фахівця в умовах вищого навчального закладу.

Дидактична гра (didactic game) – активна навчальна діяльність з імітаційного моделювання досліджуваних систем, явищ, процесів; метод (технологія) навчання, що дає змогу формувати в студентів уміння й навички або систему уявлень і понять шляхом вправляння в процесі ігрової діяльності.

Дидактична система (didactic system) – це сукупність взаємопов'язаних елементів, якими є цілі навчання, зміст навчання, методи навчання, засоби й організаційні форми навчання.

Духовність (spirituality) – процес та стан актуалізації у внутрішньому світі людини моральних, естетичних, світоглядних цінностей.

Засоби навчання (means of education) – джерела або спеціальні пристосування, які допомагають вчителю (викладачу) здійснювати навчальний процес, а учням (студентам) – вчитися.

Зміст вищої освіти (content of higher education) – система знань, умінь та навичок, система компетентностей, система комунікації та цінностей, які є основою розвитку особистості, сутністю якої суб'єктність, духовність, соціальна та професійна компетентності як основи (умови, критерію) ефективної взаємодії в світі.

Знання (knowledge) – це теоретичні позиції, якими керується людина, плануючи, організовуючи і контролюючи дії.

Інновація педагогічна (pedagogical innovation) – процес створення, поширення й використання нових засобів для розв'язання педагогічних проблем.

Інтерактивні методи (технології) навчання (interactive learning methods (technologies) – сукупність способів цілеспрямованої посиленої міжсуб'єктної взаємодії педагога і учнів, послідовна реалізація яких створює оптимальні умови для їх розвитку.

Компетентність (competence) – здатність особи до виконання певного виду діяльності, що виражається через знання, розуміння, уміння, цінності, інші особисті якості; вміння застосовувати в реальних ситуаціях набуті знання, спроможності, навички тощо.

Компетентнісний підхід в освіті (competency approach in education) – це спрямованість освітнього процесу на формування та розвиток компетентностей особистості.

Комунікативний підхід в освіті (communicative approach in education) – універсальна ідея, яка визначає, розкриває, актуалізує комунікацію як онтологічну, телеологічну, аксіологічну основу розвитку особистості та методологічну основу освіти.

Комунікація (communication) – це стан (процес) співбуття та взаємодії людини (соціальної групи) у світі.

Кейс метод (case method) – метод ситуативного навчання на конкретних прикладах.

Лекція (lecture) – основна форма проведення навчальних занять, призначених для засвоєння теоретичного матеріалу; систематичний, послідовний, усний виклад навчального матеріалу.

Мета вищої освіти (the purpose of higher education) – розвиток особистості, сутністю якої є суб'єктність, духовність, соціальна та професійна компетентності як основа (умова, критерій) ефективної взаємодії у світі.

Мета освіти (the purpose of education) – розвиток особистості, сутністю якої є суб'єктність, духовність та соціальна компетентність як основа (умова, критерій) ефективної взаємодії у світі.

Метод навчання (method of training) – спосіб упорядкованої взаємопов'язаної діяльності викладачів та студентів, спрямованої на досягнення поставлених вищою школою цілей навчаня.

Методика викладання у вищій школі (teaching method in high school) – це галузь педагогічної науки, яка досліджує закономірності вивчення певного навчального предмета в системі вищої освіти.

Методи навчання (methods of education) – способи досягнення навчальної мети, які забезпечують оволодіння знаннями, уміннями та навичками, формування світогляду, розвиток здібностей людини.

Мотивація (motivation) – сукупність причин психологічного характеру (система мотивів), які зумовлюють поведінку і вчинки людини, їх початок, спрямованість і активність.

Навички (skills) – опанування до автоматизму способами використання певних засобів діяльності.

Навчальний процес у вищій школі (educational process in high school) – це система організації навчально-виховної діяльності, в основу якої покладено органічну єдність і взаємозв'язок викладання (діяльність викладача) і учіння (діяльність студента), спрямованих на досягнення цілей навчання і які опосередковуються метою освіти.

Навчання (education) – цілеспрямований педагогічний процес організації активної навчально-пізнавальної діяльності з оволодіння знаннями, вміннями і навичками, у ході якого здійснюється освіта людини, формується система відповідних компетентностей.

Національна рамка кваліфікацій (national qualifications framework) – це системний і структурований за компетентностями опис її рівнів.

Освіта (education) – процес передачі накопичених поколіннями знань і культурних цінностей; процес і результат засвоєння особистістю певної системи наукових знань, практичних умінь, навичок і пов'язаного з ними розвитку особистості.

Особистісно-орієнтовний підхід в освіті (personality-orientation approach in education) – спрямованість освітнього процесу на розвиток особистості людини як цілісної сутності.

Педагогіка вищої школи (pedagogy of high school) – галузь педагогічної науки, яка вивчає педагогічні закономірності, й засоби організації та здійснення педагогічного процесу, навчання, виховання, розвитку та професійної підготовки особистості студента.

Педагогічна комунікація (pedagogical communication) – процес і стан педагогічної взаємодії, в результаті якої учень усвідомлює себе («Я»), відкриває та актуалізує свою онтологічну, аксіологічну та телеологічну самість через знаходження й визначення себе в «Іншому».

Педагогічна майстерність (pedagogical skill) – комплекс властивостей особистості, що забезпечує високий рівень самоорганізації професійнопедагогічної діяльності.

Педагогічна технологія (pedagogical technology) – сукупність способів (методів, прийомів, операцій) педагогічної взаємодії, послідовна реалізація яких створює умови для розвитку учасників педагогічного процесу і передбачає певний його результат.

Педагогічний (дидактичний) закон (pedagogical (didactic) law) – компонент логічної структури педагогічної науки, який відображає об'єктивні, внутрішні, істотні і відносно стійкі та необхідні зв'язки педагогічних явищ.

Педагогічний конфлікт (pedagogical conflict) – найгостріший спосіб розвитку і подолання значущих суперечностей, що виникають у взаємодії учасників педагогічного процесу.

Педагогічний процес у вищій школі (pedagogical process in high school) – внутрішньо логічно пов'язана сукупність процесів, які у своїй багатогранності й складності

розвивають особистість, сутністю якої є суб'єктність, духовність, соціальна та професійна компетентності, як основа (умова, критерій) ефективної взаємодії у світі.

Підхід до організації освітнього (навчального) процесу (approach to organization of educational (educational) process) – глобальна і системна організація й самоорганізація освітнього процесу, що містить усі його компоненти і перш за все самих суб'єктів педагогічної взаємодії викладача і студента.

Принципи навчання (дидактичні принципи) (educational principles) – основоположення, керівні ідеї, що визначають зміст, організаційні форми та методи навчальної роботи; певна система основних дидактичних вимог до навчання, дотримання яких забезпечує його ефективність.

Практичне заняття (practice session) – форма навчального заняття, при якій викладач організує детальний розгляд студентами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння і навички їх практичногозастосування шляхом індивідуального виконання студентом відповідно сформульованих завдань.

Проблемне навчання (problem education) – технологія, яка ґрунтується на закономірностях творчого засвоєння знань і способів діяльності, на прийомах і методах викладання та учіння з елементами наукового пошуку.

Професійно-педагогічна спрямованість (professional-pedagogical orientation) – сукупність стійких мотивів, потреб, інтересів, переконань, ціннісних орієнтацій, які виражають світогляд людини і спрямовують на досягнення певного результату.

Психологія вищої школи (psychology of higher education) – система психологічних знань про закономірності і механізми функціонування психіки студента як суб'єкта навчально-професійної діяльності, закономірності науково-педагогічної діяльності викладача вищого навчального закладу та соціально-психологічні особливості взаємин, спілкування викладача і студентів.

Самостійність студента (independence of the student) – це уміння систематизувати, планувати, здійснювати, контролювати й регулювати свою навчально-професійну діяльність і пізнавально-розумові дії без очевидної допомоги й прямого керівництва з боку викладача.

Семінарське заняття (workshop) – форма навчального заняття, при якій викладач організує дискусію навколо попередньо визначених тем, до котрих студенти готують тези виступів на підставі індивідуально виконаних завдань (рефератів).

Системний підхід в освіті (system approach in education) – орієнтує на визначення освіти (навчання) як системи, та вимагає розгляду системоутворюючих зв'язків мети, завдань, змісту, форм і методів навчання не ізольовано, а у взаємодії компонентів педагогічного процесу, що дозволяє виявляти загальні системні властивості та якісні характеристики.

Стандарти вищої освіти (higher education standards) – це сукупність вимог до змісту та результатів освітньої діяльності закладів вищої освіти і наукових установ за кожним рівнем вищої освіти в межах кожної спеціальності.

Суб'єктність особистості (subjectivity of a person) – інтегральна властивість, яка є мотиваційним, інтеграційним, регулятивним, координаційним центром життєтворчості та життєдіяльності особистості; бути суб'єктом – значить ініціювати і здійснювати практичну діяльність, комунікацію, пізнання та інші види специфічної людської активності; це комплекс внутрішніх умов, джерело та психологічний механізм особистісного і професійного саморозвитку.

Творчість (creation) – це свідома цілеспрямована діяльність людини, яка ставить завдання перетворення дійсності, створення нових оригінальних предметів, творів тощо, яких раніше не було.

*Тези (*theses)- це лаконічно сформульовані основні положення доповіді, лекції, наукової статті або проєкту, вони передають суть матеріалу без зайвих деталей, ілюстрацій.

Уміння (ability) – здатність людини усвідомлено застосовувати набуті знання.

Учіння (learning) – система пізнавальних дій, спрямованих на досягнення цілей навчання, на вирішення конкретних навчальних завдань; процес набуття і закріплення (або зміна наявних) способів діяльності індивіда.

Філософська парадигма освіти (philosophical paradigm to master) – це сукупність принципів і способів організації та побудови освітньої діяльності, які визначають кут зору на освіту та її онтологію, ціннісні настанови, що впливають на вибір освітньої моделі та формування освітнього ідеалу, адекватного цивілізаційним та соціокультурним запитам суспільства.

Форми організації навчання (forms of education organization) – спеціально організована діяльність учителя (викладача) й учнів (студентів), яка відбувається за встановленим порядком у певному режимі (уроки, лекції, практикуми, семінари, факультативи, додаткові, індивідуальні заняття; домашня навчальна робота учнів (студентів).

Якість знань (quality of knowledge) – характеристика результатів засвоєння знань, що має різні ознаки: повноту, глибину, усвідомленість, системність, гнучкість, узагальненість, які виявляються через багатоаспектний аналіз результатів засвоєння та застосування знань.

4. ПРИКЛАД НАПИСАННЯ ТЕЗ

Олена БЛОХОВИТА,
магістр медсестринства,
заступник медичного директора з медсестринства
комунального некомерційного підприємства
«Первомайська центральна міська багатопрофільна
лікарня» Первомайської міської ради

МЕДСЕСТРИНСТВО СЬОГОДЕННЯ ТА МАЙБУТНЬОГО: ТЕНДЕНЦІЇ, ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Вступ. Десятиліттями застарілі стереотипи малювали образ медичної сестри як суто технічного виконавця чужих вказівок. Але реальність вимагає абсолютно нової парадигми. Медсестринство сьогодні — це не просто виконання маніпуляцій, це наука, лідерство, доказова практика та самостійна медична суб'єктність.

Основна частина.

Тенденції сьогодення

Глобальні тренди та внутрішні реформи в Україні задають три ключові тенденції розвитку:

- Академізація та багаторівнева освіта. В Україні успішно функціонує підготовка медсестер на рівнях бакалавра, магістра та навіть доктора філософії (PhD). Це наближає нас до стандартів Європейського Союзу. Фахівець із вищою освітою не просто слідує алгоритму, а аналізує першопричину симптомів і прораховує ризики на кілька годин наперед.
- Цифровізація процесів. Сучасна медсестра працює в електронній системі охорони здоров'я (eHealth), координує пацієнтів та використовує високотехнологічне обладнання.
- Симуляційне навчання. Перехід до моделі «безпечної помилки», коли практичні навички відточуються на сучасних манекенах-симуляторах, дозволяє фахівцям приходити до реального пацієнта із залізобетонною впевненістю.

Гострі виклики

Жодна трансформація не проходить безболісно. Наша професійна спільнота сьогодні долає надважкі виклики:

- Умови війни. З 2022 року українські медичні сестри та брати працюють у режимі екстремальних навантажень. Окремою важливою категорією стали бойові медики та

велонтери, які повертаються до цивільних лікарень із колосальним прикладним досвідом, що потребує інтеграції та систематизації.

- Кадровий голод та вигорання. Через міграційні процеси, надмірне навантаження та недостатній рівень заробітної плати ми спостерігаємо дефіцит кадрів. Дослідження фіксують у багатьох фахівців виражені стадії синдрому емоційного вигорання (CEB), що вимагає впровадження програм психологічної підтримки безпосередньо в закладах охорони здоров'я.
- Нерівність у статусі. Попри колосальну відповідальність, медсестра часто залишається прив'язаною до закладу без права голосу в стратегічних фінансових та управлінських рішеннях клініки.

Перспективи майбутнього

Яким ми бачимо медсестринство майбутнього? Відповідь закладена у рекомендаціях ВООЗ та міжнародному досвіді:

- Розширення функціоналу (Advanced Practice Nursing). Майбутнє за частковим перерозподілом обов'язків від лікарів до висококваліфікованих медсестер, особливо на рівні первинної медичної допомоги. Це ведення пацієнтів із хронічними хворобами, виписка деяких рецептів та проведення самостійних консультацій.
- Медсестра-лідер. Поява посад директорів із медсестринства, які є повноправними членами адміністративних рад лікарень і впливають на розподіл бюджетів.
- Професійна автономія. Можливість ведення приватної медсестринської практики (наприклад, у сфері паліативної допомоги, реабілітації чи патронажу).

Висновки. Медсестринство сьогодення – це індикатор зрілості всієї нашої держави. Ми більше не «фон». Ми – надійне крило медицини. Наше завдання зараз – утримати емпатію до пацієнта та водночас вибороти власну професійну гідність, вимагаючи належних умов праці, безперервного розвитку та справедливого визнання.

Список використаних джерел:

1. МОЗ України URL: https://moz.gov.ua/uk/zatverdzheni-strategichni-napryami-rozvitku-medsestrinstva-yih-prezentuvali-na-profesijnomu-forumi
2. МОЗ України URL: https://moz.gov.ua/uk/medsestrinstvo-v-ukrayini-transformaciya-osviti-ta-strategichnij-rozvitok
3. Медична справа URL: https://medplatforma.com.ua/article/19022-profesiini-standarty-dlia-medychnykh-pratsivnykiv
4. Стратегічні напрями розвитку медсестринства в Україні – Київ, 2024. – 18 с.
5. Реєстру кваліфікацій Національного агентства кваліфікацій України URL: https://register.nqa.gov.ua/profstandart/sestra-medicna-brat-medicnij-z-reabilitacii